

“Ik geloof niet dat het typisch mannelijk is om voorop te willen lopen”

“SECRETARIS, TOCH?”

Een man is geen secretaresse

door Mark Uwland - “Ik ben secretaresse.” Dat is mijn standaard antwoord als iemand mij vraagt: “Wat doe je?” Heel regelmatig krijg ik dan een verbaasde blik terug, en informeert de ander: “Heet dat zo?” Of wordt er heel voorzichtig gevraagd: “Secretaris, toch?”

Mannelijke secretaresses zijn zeldzaam. Bij de hele Universiteit Utrecht zijn het er, volgens cijfers van het Secretaressenetwerk, maar vijf van de 262. Secretaris is een heel andere functie. Een van mijn collega's (een vrouw) is directiesecretaris. En 'secretarieel medewerker' vind ik zo'n gekunstelde omschrijving...

Gerustgesteld

Meestal laat ik een verbaasde blik voor wat-ie is. Maar soms voel ik de aandrang om een uitleg te geven en dan zeg ik zoiets als: zo heet de functieomschrijving bij de universiteit nou eenmaal. Of: secretaris is een andere functie. Als ik dan zeg dat ik ook wel redactiewerk doe, zijn diezelfde mensen die zich verbazen over het woord 'secretaresse' al wat meer gerustgesteld. Of als ik vertel dat ik me ook bezighoud met huisvesting, en met IT. Gedeeltelijk komt die verbaasde blik, denk ik, doordat ik niet voldoe aan het verwachtingspatroon voor een man. Een secretaresse is geen man en een man is al helemaal geen secretaresse. Ik vermoed dat het werk van een secretaresse bij uitstek wordt gezien als vrouwelijk werk, omdat het te maken heeft met de bereidheid om anderen te ondersteunen en niet zelf te schitteren.

Droomberoep

Er is iets dat sommige mensen doet neerkijken op het beroep secretaresse. Maar wat is dat toch? Het beroep secretaresse heeft weinig maatschappelijke status. Als je aan kinderen vraagt: wat wil je later worden, zullen weinig meisjes antwoorden: directeur. Maar ik denk dat er nog minder jongens zijn die zullen zeggen: secretaresse. Het is zelden iemands droomberoep. Maar waarom eigenlijk niet? Als je er goed in bent, kun je het smeermid-

del of de voelspriet van een organisatie worden.

Mijn droomberoep was het ook niet. In mijn sollicitatiebrief had ik een zin opgenomen die mijn bereidheid om rotklusjes te doen moest onderstrepen. Want dat krijgt een secretaresse veel te doen: het werk dat anderen niet leuk vinden.

Het echte werk

Ik denk dat een deel van het antwoord dus zit in de o van obp: ondersteunend. Mensen willen geen smeermiddel zijn; mensen willen 'de kar trekken'. Secretaresses ondersteunen de mensen die het 'echte' werk doen, werk waarin je beslissingen neemt en/of leiding geeft. En ondersteuning geven heeft in onze maatschappij minder status dan leiding geven. Papierwerk en kantoorwerk wordt bovendien als saai gezien. Als je dan toch op kantoor moet zitten, dan kun je maar beter de baas zijn.

Het is waarschijnlijk een vicieuze cirkel. Omdat het beroep weinig status heeft, willen mannen het minder graag uitvoeren dan vrouwen. En omdat weinig mannen secretaresse zijn, heeft het beroep weinig status. Toen eenmaal meer mannen verpleegster werden, steeg de status van het beroep. Het werd zelfs hernoemd tot verpleegkundige. En steward klinkt ook beter dan 'mannelijke stewardess'.

Maar secretaresses doen natuurlijk ook 'echt' werk. Het wordt nauwelijks opgemerkt als het goed wordt gedaan, maar des te meer als er iets mis gaat. Dan haalt de directeur haar vliegtuig niet, of heeft de voorzitter in de vergadering niet de juiste stukken voor haar neus.

Markberoep

Ik ben zelf niet zo geïnteresseerd of het een vrouwenberoep is of een mannenbe-

Foto: Mark Uwland

roep. Mijn beroep moet een Markberoep zijn, dat wil zeggen: ik moet mij er goed bij voelen. Ik vind het nou eenmaal leuker om op de achtergrond te helpen en minder leuk om voorop te lopen. Maar ik geloof niet dat het typisch mannelijk is om voorop te willen lopen.

Misschien hoor je volgens de maatschappij als man meer opvallend werk te doen, dus minder dienend en meer directief. Maar ik vind het niet zo leuk om wel of niet te voldoen aan de mogelijke verwachting van mijn rolpatroon als man. Ik denk ook dat het weinig helpt om mensen op te delen in groepen. Of om werk op te delen in vrouwenwerk en mannenwerk. Ik doe bescheiden werk, en ik ben er trots op!

Mark Uwland werkt sinds 2006 bij de Universiteit Utrecht, en sinds 2007 als secretaresse bij het Freudenthal Instituut. Voor die tijd werkte hij onder meer als begeleider van ex-criminele jongeren.